

21.04.2015

Adalet Sistemi İçine Giren ocuklar ile ilgili alışma Grubu

Yuvarlak Masa Toplantısı

Yer: Türkiye ocuklara Yeniden zgrlk Vakfı

Katılımcılar

1. Ayřegül Algan – Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneęi(CİSST)
2. Mustafa Eren – CİSST
3. Bařak Ekinci – CİSST
4. Berivan Korkut – CİSST
5. Alper Yalçın – CİSST
6. Hilal Bařak Demirtař - CİSST
7. Eva Tanz – CİSST
8. Melike řen – CİSST
9. Gülbahar Aykaç – CİSST
10. Betül ztulum – ocuk Bedenime Dokunma
11. Esra Yücelen – ocuk Bedenime Dokunma
12. İrem Uysal – ocuk Bedenime Dokunma
13. Handan Fırat – ocuk Alanında alışan Avukatlar Ağı
14. Verda İrtiř – Galatasaray Üniversitesi
15. Emrah Kırımsoy – Gündem ocuk
16. Nilay Kavur – Gündem ocuk
17. Ezgi Yaman – Kocaeli Üniversitesi Araştırma Görevlisi / TCS ile Mücadele Ağı
18. Elif Sinem Arıkan – Kocaeli Üniversitesi Araştırma Görevlisi
19. Oben Sdtemiz – Sosyal Hizmet Uzmanı
20. Ebru Ergün – Tarlabası Toplum Merkezi / TODAP
21. Andaç Akın – Türkiye ocuklara Yeniden zgrlk Vakfı(TCYOV)
22. Hazal Harman – TCYOV
23. Selmin Cansu Demir – TCYOV
24. Burçe Tulpar – TCYOV
25. Cansu Turan – Türkiye İnsan Hakları Vakfı
26. Aybike Yurtsever Guřa – Tvana Okuma İstekli ocuk Eęitim Vakfı(TOEV)
27. Dilek ltanır - TOEV
28. Erdal Seyhanlı – ęretmen

Türkiye’de hapishaneler konusunda sivil toplum örgütlerinin ve bu konuda yapılan akademik çalışmaların sonucunda ortaya çıkan sorunlar bir ağ çatısı altında tek ses olmanın önemini gözler önüne sermektedir. Bu konuda çalışan kişi/kurumlar daha önce ilgili kurum ve kuruluşları sorunların çözümüne davet etmiştir. Daha önce kurulan ağ/platformların emekleri ile bir ilerleme kaydedilmiş fakat hedeflenen çözüme yönelik adımlar kamu idareleri tarafından ne yazık ki yeterince atılmamıştır.

Kurmak istediğimiz bu ağın işlevsel olabilmesi için siz ağ üyelerinin tüm önerilerinizi ve eleştirilerinizi önemsiyoruz ve bizimle paylaşmanızı rica ediyoruz.

Tartışma Konuları ve kararlar

Çocuk mahpuslar konulu toplantının katılımcıları ile örgütsel, yapısal, uygulama ve müdahale edilmesi aciliyet gerektiren konulara dair tartışmalar yürütülmüştür.

Var olan problemlere dair şunlar dile getirilmiştir;

Yapısal ve Örgütsel Sorunlar

Çocukların ikametgah adreslerine uzak kurumlarda hapsedilmesi,

Çocuğun örgün öğrenimine devam edememesi, öğrenim hakkı,

Hapishanelerdeki kantin fiyatlarının pahalı olması,

Çocukların ring araçlarında maruz kaldıkları istismar,

Çocukların psiko-sosyal raporlarının duruşmalarda da ele alınması,

Sosyal inceleme raporlarının tüm çocuklar için zorunlu olarak hazırlanmıyor olması,

Hakim ve savcıların hapishaneye dair gözlemlerinin yetersiz olması, bu sorunun çözümü için hakim ve savcıların eğitimlerine zorunlu hapishane tanıtımı konulması önerildi,

Bağımsız izleme mekanizmalarının oluşturulmaması,

Psiko-sosyal meslek elemanlarının sayısının yetersizliği ve görev tanımlarının belirlenmemiş olması,

İnfaz ve Koruma Memurlarının çocuk hakları ve çocuk yaklaşımı konusunda yeterince bilgi sahibi olmaması,

UYAP’ın şeffaf olmaması, çeşitli istatistiki verilerin kamuoyuyla ve isteyen kişilerle paylaşılmaması,

Çocuklar için hak arama ve şikayet mekanizmasının olmaması,

Çocukların aydınlatma dışındaki elektrikli cihazların masrafları ödemesi,

Kapalı görüş uygulamasına son verilmesi,

Uygulamadaki Sorunlar

Hapishanedeki personellerin çalışma koşulları ve özlük hakları,

Hapishanelerdeki çocukların yaş ve fiziksel gelişim farklılıklarından dolayı meydana gelen akran zorbalığı,

Ruhsal sağlık sorunları yaşayan çocukların hastanelerde yetişkinlerle birlikte tutulmaları,

Meslek edindirme çalışmalarının az olması,

Çocukların haklarını bilmemesi ve yeterince bilgilendirilmemesi,

Tutuklamaya alternatif adli kontrol yöntemlerin uygulanmaması,

Kapasite yetersizliği nedeniyle çocukların yetişkin hapishanelerine gönderilmesine dair uygulamanın bir ceza biçimi olarak uygulanması,

Hapishanelere dair istatistiki verilerin şeffaf olmaması,

Hapishanelerin sivil toplum örgütlerinin katılımına yeterince ve yasal olarak düzenlenmiş bir biçimde açık olmaması,

Disiplin cezalarına ilişkin infaz hakimliğine yapılan itirazın yürütmeyi durdurmuyor olması,

Çocuk mahpuslar mahkemeye götürülürken ring araçlarında sorun yaşatılması, örneğin tuvalete çıkarılmamaları, saatlerce ringde bekletilmeleri vs.

Tutuklamaya alternatif adli kontrol tedbirlerinin yasalarda yer almasına rağmen yeterince uygulanmaması,

Kelepçe uygulamasının keyfiyet içermesi,

Denetimli serbestlik uygulamasının yeterince işlevsel hale getirilmemesi,

Acil olarak nitelendirilen sorunlar ve öneriler

Toplantıda yapısal, örgütsel ve uygulamaya dair sorunların belirlenmesinin ardından acil sorunlar da toparlanmış ve dile getirilmiştir:

Çocuklara özgü programların oluşturulması,

UYAP'ı şeffaflaştırmak,

Çocuklara uygulanan disiplin cezaları,

Kapalı Görüş uygulamaları (görüşün açık olması ve ulaşım masraflarının karşılanması),

Çıplak aramalar (yasaklanması ve yaptırıma bağlanması),

Kız çocuk mahpuslara ilişkin özel çalışma yürütülmesi,

Çocukların sağlık hakkının denetlenmesi,

Çocukların öğrenim hakkı,

Çocukların hapisane içindeki masrafları (temel ihtiyaçları, mektup, telefon giderleri, aydınlatma dışındaki elektrikli cihazlar vs.)

Psiko-sosyal servisin artırılması ve infaz koruma memurların eğitimi,

Tutuklu yargılama,

Disiplin cezaları ve disiplin cezalarına itiraz yolunun etkin olmaması,

İlk aşamada;

- Toplantının katılımcılarının içerisinde yer aldığı bir mail grubu kurulması ve toplantıda konuşulan konuların ve neler yapılabileceğine dair alınan kararların bu mail grubu üzerinden konuşulmaya devam edilmesi
- Bugüne dek yapılan çalışmaların verilerinin bir araya getirilerek bir veri tabanı oluşturulması, bu amaçla toplantıya katılan kurum ve kuruluşların ellerindeki verilerin oluşturulacak veri tabanı aracılığıyla bir araya getirilmesi ve toplantının katılımcılarının kullanımına açılması. Ayrıca bu verilerden raporlar hazırlanarak kamuoyunun bilgilendirilmesi.
- Mail grubu üzerinden taslağı hazırlanacak ve ağ katılımcılarının önerileriyle son hali verilecek bir deklarasyon hazırlanması. Bu deklarasyon kurulacak olan ağın amaçlarını, ilkelerini ve işleyişini belirleyecektir.
- Kurulacak olan ağ kapsamında bir avukat grubu oluşturulması.
- Daha önce hapisaneler ile ilgili çalışmalar yapan kurum/kişiler olduğu gibi, hapisane çalışmalarına dair tecrübesi az olan kişi/kurumlarda aramızda bulunmaktadır. Yapılan aktarımların ardından hapisanelere dair deneyimi az olan kişi/kurumlar için hapisanelerdeki uygulamalara, mevzuatta yer alan hükümlere ve uluslararası standartlara dair isteğe bağlı ve ihtiyaçlara göre şekillendirilebilecek bir atölye yapılabilir.